

Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottopäätös

Ajokortin myöntäminen sähköisessä asiointipalvelussa

Tämä päätös on julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 28 d §:n tarkoittama automaattista ratkaisumenettelyä koskeva käyttöönottopäätös. Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönoton edellytyksistä on säädetty hallintolain (434/2003) 8 b luvussa ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 6 a luvussa.

Automaattisen ratkaisumenettelyn kohde

Ajokorttilaissa (386/2011) säädetään moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettamiseen vaadittavista ajokorteista Suomen tieliikenteessä. Ajokortti on todistus henkilön oikeudesta kuljettaa ajokortin osoittamaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa.

Ajokorttilain 28 §:n mukaan ajokortin haltijan on haettava uutta ajokorttia kolmen kuukauden kuluessa, jos ajokortti on kadonnut, tuhoutunut tai anastettu, ajokortin valokuvasta ei enää voida tunnistaa ajokortin haltijaa, ajokortin haltijan nimi tai henkilötunnus on muuttunut tai ajokortti on siten turmeltunut, ettei sitä voida vaikeudetta lukea. Hakemuksessa on ilmoitettava syy kaksoiskappaleen hakemiselle ja hakemukseen on liitettävä tarvittaessa valokuva ja nimikirjoitusnäyte.

Uusi ajokortti voidaan myöntää, jos hakijan alkuperäinen ajokortti on myönnetty Suomessa eikä hakija ole ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa Suomessa tai jossain muussa Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen valtiossa (Ajokorttilaki 28 §, 12 §). Uuden ajokortin myöntämisen edellytykset tarkistetaan liikenneasioiden rekisteristä, jonka ylläpitäjänä Liikenne- ja viestintävirasto Traficom toimii.

Uuden ajokortin myöntäminen sähköisessä asiointipalvelussa perustuu yksinomaan ajokorttilain säännöksiin. Ajokortin hakemista ja myöntämistä varten tarvittavat henkilötiedot saadaan Digi- ja väestötietoviraston väestötietojärjestelmästä, ajo-oikeustiedot Liikenne- ja viestintäviraston liikenneasioiden rekisteristä ja kasvo- ja nimikirjoituskuvat joko poliisin passikuvarekisteristä tai liikenneasioiden rekisteristä.

Uuden ajokortin sähköisen myöntämisen yhteydessä ei tehdä tapauskohtaista harkintaa taikka hyödynnetä tekoälyä. Automaattinen ratkaisumenettely perustuu ennalta laadittuihin ja dokumentoituihin käsittelysääntöihin, joilla kuvataan uuden ajokortin myöntämisprosessi sähköisessä asiointipalvelussa sekä hakemuksen ratkaiseminen automaattisessa tietojen käsittelyssä. Käsittelysäännöissä kuvataan muun ohella sellaiset muuttujat, jotka vaikuttavat sähköiseen asiointipalveluun sisälle pääsemiseen sekä palvelun läpiviemiseen sekä tekijät, jotka vaikuttavat automaattisen ratkaisun sisältöön. Lisäksi käsittelysäännöissä kuvataan miten ja millä tiedoilla automaattinen ratkaisu muodostetaan.

Uuden ajokortin myöntämistä koskevaan päätökseen ei ole säädetty oikaisuvaatimusmenettelyä ajokorttilaissa. Menettelyyn ei liity toista asianosaista.

Ajokorttilain 95 §:n mukaisesti hakijalle ei anneta valitusosoitusta silloin, kun ajokortti tai muu lupa myönnetään hakemuksen mukaisesti. Koska palvelussa ajokortti myönnetään aina hakemuksen mukaisesti eikä hakemus koske toista asianosaista, valitusosoitusta ei anneta.

Uuden ajokortin tilaaminen on hakemusasia, joka käynnistyy asianosaisen omasta aloitteesta. Uuden ajokortin myöntämistä koskevilla automaattisissa ratkaisuissa päätöksentekomenettely kohdennetaan hakemuksen jättäneeseen uuden ajokortin hakijaan. Ajokortin myöntäminen perustuu lakiin. Ajokorttihakemus käsitellään yhdenvertaisuuden periaatetta noudattaen.

Käyttöönotto

Ennen tiedonhallintalain 6 a luvun voimaantuloa käytössä olleesta automaattisesta ratkaisumenettelystä on tehtävä 28 d §:ssä tarkoitettu käyttöönottopäätös 18 kuukauden kuluessa lain voimaantulosta, jotta ratkaisumenettelyn käyttöä voidaan jatkaa.

Ajokortin sähköisessä asiointipalvelussa myöntämistä koskeva automaattinen ratkaisumenettely on otettu käyttöön helmikuussa 2016 ja siihen sovelletaan tiedonhallinnasta annetun lain automaattista ratkaisumenettelyä koskevaa siirtymäaikaa.

Ajokortin sähköisessä asiointipalvelussa myöntämistä koskevassa automaattisessa ratkaisumenettelyssä on toteutettu edellä hallintolain ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain vaatimukset automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotolle.

Perustelut automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotolle

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo toimintaprosessin täyttävän laissa säädetyt sisällölliset ja menettelylliset vaatimukset ja että ne on dokumentoitu sekä testattu huolellisesti. Automaattinen ratkaisumenettely täyttää oikeusturvalle ja hyvälle hallinnolle säädetyt vaatimukset sekä laissa säädetyt edellytykset.

Tietosuoja ja oikeussuojakeinot

Automaattisen ratkaisumenettelyn tulee täyttää EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679, jäljempänä tietosuoja-asetus) 22 artiklan edellytykset. Tietosuoja-asetuksen mukaan henkilöllä (rekisteröity) on oikeus vaatia, että ihminen osallistuu tietojen käsittelyyn. Tämä oikeus on toteutettu hallintolain 53 f §:n mukaisella oikeussuojaedellytyksellä siten, että henkilö voi vaatia automaattisesti muodostettuun ratkaisuun oikaisua tekemällä oikaisuvaatimus. Automaattisesti muodostetussa ratkaisussa (päätös) on erikseen annettu ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemistä varten. Automaattisessa ratkaisumenettelyssä annetussa ratkaisussa ilmoitetaan, että asia on ratkaistu automaattisesti.

Hallintolain 53 f §:n mukaan oikaisuvaatimusmenettelyä ei edellytetä silloin, kun automaattisessa ratkaisumenettelyssä hyväksytään asianosaisen vaatimus eikä asiassa ole muita asianosaisia.

Käyttöönottopäätöksen perusteena olevat asiakirjat

Liikenne- ja viestintävirasto on arvioinut ja toteuttanut automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa koskevat vaatimukset siten, kuin niistä

säädetään hallintolaissa ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa. Tämän käyttöönottopäätöksen perusteena ovat seuraavat asiakirjat:

1. Automaattisen ratkaisumenettelyn käsittelysäännöt
2. Laadun varmistamisen ja -valvonnan sekä virhetilanteiden käsittelyn käytännöt automaattisissa ratkaisumenettelyissä
3. Tehtäväjaon dokumentointi

Sovelletut säännökset

EU:n yleinen tietosuoja-asetus 2016/679, 22 art.

Hallintolaki (434/2003) 53 e-g §

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) 28 a-g §

Ajokorttilaki (386/2011) 12 §, 28 §, 95 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6 §)

Lisätietoja

Tämä käyttöönottopäätös on nähtävillä liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla.

Lisätietoja automaattisesta ratkaisumenettelystä voi tiedustella kirjaamo@traficom.fi

Päätöksen tekijän ja esittelijän allekirjoitukset

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 29.10.2024. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Henna Antila
osastopäällikkö

Sini Pajari
asiantuntija